

λογίδιον, τό, υποκορ. του λόγος, μικρός μύθος ή μικρή, περιληπτική διήγηση, σε Αριστοφ.

λογίζομαι, αποθ., μέλ. Αττ. *λοιοῦμαι*, αόρ. *έλογισάμην*, παρακ. *λελόγισμαι*· αόρ. *έλογίσθην* και κάποιες φορές παρακ. *λελόγισμαι* με Παθ. σημασία· (λόγος)· **I. 1.** λογαριάζω, υπολογίζω (κυρίως λέγεται για αριθμητικούς υπολογισμούς), σε Ηρόδ.· *λογίζομαι από χειρός*, υπολογίζω κατά προσέγγιση, εκ του προχείρου, σε Αριστοφ.· με αιτ. πράγμ., *λογίζομαι τούς τόκους*, υπολογίζω τον τόκο, στον ιδ.· *τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας λογίσασθαι δώδεκα*, να δαπανήσεις τρεις μνες και να αποδώσεις δώδεκα, στον ιδ. **2.** με αιτ. και απαρ., λογαριάζω, υπολογίζω ότι..., σε Ηρόδ., Δημ. **3.** *λογίζομαι τί τινι*, βάζω στον λογαριασμό κάποιου, χρεώνω κάποιον, Λατ. *imputare*, σε Δημ., Κ.Δ. **4.** *λογίζομαι από...*, αφαιρώ από..., σε Δημ. **II. 1.** χωρίς αναφορά σε αριθμούς, λαμβάνω υπόψη, υπολογίζω, θεωρώ, σε Ηρόδ., Αττ.· *λογίζομαι περίτινος*, κάνω λογαριασμούς, κάνω υπολογισμούς για..., σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** με αιτ. και απαρ., λογαριάζω, θεωρώ, νομίζω ότι..., σε Ηρόδ., Αττ.· *παραλειπομένου του απαρ.*, υπολογίζω ή λογαριάζω κάτι με αυτό τον τρόπο, *τὸν καθ' ἡμέραν βίον λογίζου σόν*, σε Ευρ.· *μίαν ἄμφω τούτω τῷ ἡμέρα λογίζομαι*, λογαριάζω τις δύο μέρες σαν μία, σε Ξεν. **3.** με απαρ. μέλ., λογαριάζω ότι θα κάνω κάτι, υπολογίζω ή περιμένω ότι..., σε Ηρόδ., Ξεν.· με αιτ. μόνο, *βασίζομαι σε...*, *στηρίζομαι σε...*, υπολογίζω σε..., λογαριάζω σε..., σε Σοφ. **4.** συμπεραίνω συλλογισζόμενος, συμπεραίνω ότι..., σε Πλάτ., Ξεν. **III.** αόρ. *έλογίσθην* και ενίοτε παρακ. *λελόγισμαι* χρησιμ. με Παθ. σημασία, λογαριάζομαι ή υπολογίζομαι, σε Ξεν.

λογικός, -ή, -όν (λόγος)· **I.** αυτός που ανήκει ή αρμόζει στον λόγο, σε Πλούτ. **II.** αυτός που αρμόζει στη λογική σκέψη ή συζήτηση, σε Αριστ.· λογικός, στον ιδ.· *ή λογική* (ενν. *τέχνη*), η λογική, σε Κικ.

λόγιμος, -η, -ον και λόγιμος, -ον (λόγος), άξιος λόγου, αξιόλογος, περίφημος, σε Ηρόδ.

λόγιον, τό (λόγος), αγγελία, χρησμός, σε Ηρόδ.· στον πληθ., χρησμοί, στον ιδ., Ευρ., κ.λπ.

λόγιος, -α, -ον (λόγος)· **I. 1.** επιτήδειος σε διηγήματα ή ιστορία, (λόγος IV)· ως ουσ., χρονογράφος, χρονικογράφος, σε Ηρόδ. **2.** γενικά, πεπαιδευμένος, πολυμαθής, εγγράμματος, σε Αριστ., κ.λπ. **II.** έμπειρος στους λόγους, εύγλωττος, σε Ευρ., Πλούτ.

λογισμός, ό (λογίζομαι)· **I. 1.** λογαριασμός, υπολογισμός, εκτίμηση, σε Θουκ., Πλάτ.· στον πληθ., αριθμητική, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** λογαριασμός, το χαρτί του λογαριασμού, σε Δημ. **II. 1.** χωρίς αναφορά σε αριθμούς, υπολογισμός, εκτίμηση, συλλογισμός, σε Θουκ., Δημ. **2.** λόγος, συμπέρασμα, σε Ξεν. **III.** δύναμη συλλογισμού, λογική ικανότητα, ορθός λόγος, στον ιδ. **λογιστέον**, ρημ. επίθ. του *λογίζομαι*, πρέπει να υπολογίσουμε ή να αφαιρέσουμε, σε Δημ.

λογιστήριον, τό, τόπος στην Αθήνα στον οποίο συναντιόνταν οι *λογισταί*, σε Ρήτ.

λογιστής, -οῦ, ό (λογίζομαι)· **I. 1.** αυτός που υπολογίζει, δάσκαλος της αριθμητικής, σε Πλάτ. **2.** αυτός που υπολογίζει, που συλλογίζεται, που σκέφτεται λογικά, σε Αριστοφ., Δημ. **II.** στον πληθ., ελεγκτές λογαριασμών στην Αθήνα, σωματείο από δέκα άνδρες εκλεγμένους με κλήρο από τη *Βουλήν*, στους οποίους οι άρχοντες μετά τη λήξη της θητείας τους υπέβαλαν τον απολογισμό τους, σε Δημ., κ.λπ.

λογιστικός, -ή, -όν· I. επιτήδειος ή έμπειρος, ικανός στους υπολογισμούς, σε Ξεν., Πλάτ.· *ή λογιστική* (ενν. τέχνη), πρακτική αριθμητική, σε Πλάτ. **II. 1.** προικισμένος με λογική, έλλογος, σε Αριστ.· *τό λογιστικόν*, η δύναμη του συλλογίζεσθαι, σε Πλάτ. **2.** αυτός που χρησιμοποιεί το λογικό του, λογικός, σε Ξεν.

λογογράφω, μέλ. *-ήσω*, γράφω λόγους, σε Πλούτ.

λογογραφία, **ή**, σύνταξη λόγων, και γενικά, πεζών κειμένων, σε Πλάτ.

λογογράφικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στη σύνταξη πεζών κειμένων, σε Πλάτ.

λογο-γράφος[ᾱ], ὁ (γράφω)· I. πεζογράφος· έτσι αποκαλούνταν οι πρώτοι Έλληνες ιστορικοί, από τον Θουκ. **II.** όπως ο *λογοποιός* II, αυτός που γράφει, συντάσσει λόγους, κυρίως αυτός που έχει ως επάγγελμά του τη συγγραφή λόγων επί πληρωμή, λόγους προορισμένους να τους απαγγείλουν άλλοι, σε Πλάτ., κ.λπ.

λογο-λέσχη, -ου, ὁ (λέσχη), φλύαρος, αδολέσχη, σε Ανθ.

λογομάχew, μέλ. *-ήσω*, μάχομαι με τα λόγια ή τις λέξεις, σε Κ.Δ.

λογομάχια, **ή**, μάχη με λόγια ή λέξεις, φιλονικία, έριδα, σε Κ.Δ.

λογο-μάχος, -ον (μάχομαι), αυτός που μάχεται με τα λόγια ή τις λέξεις.

λογοποιew, μέλ. *λογοποιήσω*, **I. 1.** εφευρίσκω, πλάθω μύθους, κατασκευάζω ψευδείς ιστορίες, σε Πλάτ. **2.** κατασκευάζω διηγήσεις, κυρίως λέγεται γι' αυτούς που διαδίδουν ειδήσεις, μεταδίδουν ψεύτικα νέα, σε Θουκ., Δημ., κ.λπ.

II. γράφω ρητορικούς λόγους, ομιλίες, (βλ. [λογοποιός](#) II), σε Πλάτ.

λογοποιία, **ή**, διήγηση πλαστών ειδήσεων, σύνθεση ψευδών λόγων, σε Θεόφρ.

λογοποιικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει σε *λογοποιόν* ή είναι όμοιος με αυτόν· *ή λογοποιική τέχνη* = *λογογραφική*, σε Πλάτ.

λογο-ποιός, ὁ (ποιew)· I. 1. πεζογράφος, κυρίως ιστορικός, χρονογράφος, σε Πλάτ., κ.λπ. **2.** μυθογράφος, σε Ηρόδ., Πλούτ. **II. 1.** = *λογογράφος* II, σε Πλάτ. **2.** κατασκευαστής διηγήσεων, κάπηλος ειδήσεων, αυτός που διαδίδει φήμες, σε Δημ.

λόγος, ὁ (λέγω Γ) (A), έναρθρος λόγος ή λέξεις με τις οποίες εκφράζεται η εσώτερη σκέψη, Λατ. *oratio*· **(B)** ο ίδιος ο ενδιάθετος λόγος, η ίδια η ενδόμυχη σκέψη, Λατ. *ratio*.

A. Λατ. *vox, oratio*, αυτό που λέγεται ή συζητείται· **I.** λέξη, στον πληθ., λέξεις, δηλ. ομιλία, λόγος, γλώσσα, σε Όμηρ., κ.λπ.· *λόγου ένεκα*, Λατ. *dicis causa*, απλώς, χάριν λόγου, χάριν ομιλίας, σε Πλάτ.· *λόγω*, με πρόφαση, αντίθ. προς το *εργω*(πράγματι, στην πραγματικότητα), σε Ηρόδ., Αττ. **II. 1.** λόγος, ισχυρισμός, σε Θουκ.· *χρησμός*, σε Πίνδ., Πλάτ.· λόγος, απόφθεγμα, παροιμία, σε Πίνδ., Αισχύλ. **2.** διαβεβαίωση, υπόσχεση, σε Σοφ. **3.** απόφαση, *κοινῶ λόγω*, κοινή συναινέσει, σε Ηρόδ. **4.** όρος, προϋπόθεση, *ἐπί λόγω τοιῶδε*, στον ιδ. **5.** διαταγή, εντολή, σε Αισχύλ. **III. 1.** ομιλία, συνδιάλεξη, *εις λόγους έλθεῖν, συνελθεῖν, ἀφικέσθαι τινί*, σε Ηρόδ., Αττ.· *λόγου μεῖζον, κρεῖσσον*, πέρα από τα λόγια, σε Ηρόδ., Θουκ.· *λόγου ἄξιον*, αξιοσημείωτο, σε Ηρόδ. **2.** δικαίωμα λόγου, άδεια να μιλήσει κάποιος, *λόγον αίτεισθαι*, σε Θουκ.· *διδόναι λόγον*, σε Ξεν. **3.** ομιλία, λόγος για κάποιον, φήμη, Λατ. *fama*, λόγος, σε Ηρόδ., Αττ.· *λόγος ἐστί, λόγος ἔχει, κατέχει, φέρεται*, με αιτ. και απαρ. έτσι έχει η φήμη, έτσι διαδίδεται, φημολογείται, Λατ. *fama fert*, σε Ηρόδ., Αττ. **4.** λόγος, ομιλία, γλώσσα, σε Πλάτ. **IV. 1.** λόγος, διήγηση, ιστορία, αντίθ. προς τον απλό μύθο (*μῦθος*), και την κανονική ιστορία (*ιστορία*), σε Ηρόδ., Θουκ., κ.λπ.· *έπειτα*, πλαστή διήγηση, ιστορία, μύθος,

όπως αυτοί του Αισώπου, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** διήγηση, και στον πληθ., ιστορίες, διηγήσεις, σε Ηρόδ.· στον ενικ., μέρος ή τμήμα παρόμοιου συγγράμματος, στον ίδ. **V.** γενικά, πεζός λόγος, πεζογραφία, σε Ξεν., κ.λπ. **VI.** ρητορικός λόγος, ρητορεία, σε Ρήτ. **VII.** όπως το *ρήμα*, πράγμα για το οποίο γίνεται λόγος, υποκείμενο ή υπόθεση λόγου, σε Ηρόδ., Αττ. **VIII.** αυτό που δηλώνεται, πρόταση, θέση, αρχή, σε Πλάτ.· επίσης = *όρισμός*, ορισμός, στον ίδ. **B. I. 1.** Λατ. ratio, σκέψη, συλλογισμός, *ούκ ἔχει λόγον*, δεν επιδέχεται λογική, σκέψη, σε Σοφ.· *ὀρθόςλόγος*, σε Πλάτ.· *ὡς ἔχει λόγον* = *ὡς ἔοικεν*, σε Δημ.· *κατὰ λόγον*, σύμφωνα με τη λογική, λογικά, σε Πλάτ.· *μετὰ λόγου*, στον ίδ. **2.** γνώμη, προσδοκία, σε Ηρόδ. **3.** λόγος, δικαιολογία, ισχυρισμός, πρόφαση, σε Σοφ., κ.λπ. **4.** *ὁ λόγος αἰρέει*, με αιτ. και απαρ., είναι λογικό ότι..., Λατ. ratio evincit, σε Ηρόδ. **II. 1.** λογισμός, θεωρία, εκτίμηση, *λόγον βροτῶν οὐκ ἔσχεν οὐδένα*, σε Αισχύλ.· *Μαρδονίου λόγου οὐδεις γίννεται*, σε Ηρόδ.· *λόγου οὐδενὸς γενέσθαι*, θεωρούμαι ως ανάξιος λόγου, στον ίδ.· *λόγου ποιεῖσθαι τινα ἢ τι*, θεωρώ κάποιον ή κάτι άξιο λόγου, στον ίδ.· ομοίως, *ἐν οὐδενί λόγῳ ποιεῖσθαι*, στον ίδ.· *ἐν ἀνδρὸς λόγῳ εἶναι*, λογίζεται ως άνδρας, στον ίδ. **2.** λογαριασμός, λογοδοσία, *λόγον διδόναι τινός*, δίνω λογαριασμό για κάτι, στον ίδ., Αττ.· ομοίως, *λόγον παρέχειν*, σε Πλάτ.· *λόγον λαμβάνειν παρά τινος*, σε Δημ.· *λόγον ἀπαιτεῖν*, στον ίδ.· *λόγον ὑπέχειν*, σε Πλάτ., Δημ., κ.λπ.· *λόγον ἐγγράφειν*, σε Δημ., κ.λπ.· *λόγον ἀποφέρειν*, σε Αισχίν.· πρβλ. [λογιστής](#). **III.** η προσήκουσα σχέση, συμμετρία, αναλογία, *κατὰλόγον τινός ἢ τινί*, σε Ηρόδ., Αττ. **Γ.** *Ὁ Λόγος*, κατά τον ευαγγελιστή Ιωάννη και τους εκκλησιαστικούς συγγραφείς, περιλαμβάνει και τις δύο παραπάνω σημασίες, Λόγου και Σκέψης, σε Κ.Δ.

λογχεύω, διατρυπώ με λόγχη, σε Ανθ.

λόγχη, ἡ, I. αιχμή δόρατος, λόγχη κονταριού, Λατ. spiculum, σε Ηρόδ., Αττ.· στον πληθ., λέγεται για λόγχη, η αιχμή της με τις ακίδες, *τὸ ξυστὸν τῆσι λόγχησι ὁμοίως*, το κοντάρι ὁμοια με την αιχμή του δόρατος, σε Ηρόδ. **II.** δόρυ, ακόντιο, λόγχη, Λατ. lancea, σε Πίνδ., Σοφ., κ.λπ. **III.** σώμα λογχοφόρων, σε Σοφ., Ευρ.

λογχ-ήρης, -ες (ἄρω), οπλισμένος με λόγχη, δορυφόρος, σε Ευρ.

λόγχιμος, -ον (λόγχη), αυτός που ανήκει σε λόγχη, *κλόνοι λόγχιμοι*, κρότος από σύγκρουση δοράτων μεταξύ τους, σε Αισχύλ.

λογχόομαι, Παθ., είμαι εξοπλισμένος με κοντάρι, σε Αριστ.

λογχο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που κατασκευάζει λόγχες, σε Ευρ.

λογχο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, κουβαλάει λόγχη, σε Ευρ.· ως ουσ., ακοντιστής, σε Αριστοφ., Ξεν., κ.λπ.

λογχωτός, -ή, -όν, αυτός που έχει αιχμή λόγχης, οξύς, σε Ευρ., Ανθ.

λόγως, Δωρ. αντί *λόγους*, αιτ. πληθ. του *λόγος*.

λόε, Επικ. αντί *ἔλουε*, γ' ενικ. παρατ. του *λούω*.

λοέσσας, λοεσσάμενος, Επικ., Ενεργ. και Μέσ. μτχ. αορ. του *λούω*· Μέσ. μέλ. **λοέσσομαι**.

λοετρόν, λοετροχός, Επικ. αντί *λουτρόν, λουτροχός*, σε Όμηρ.

λοέω, Επικ. αντί *λούω*.

λοιβεῖον, τό, αγγείο που χρησίμευε στις σπονδές, σε Πλούτ.

λοιβή, ἡ (λείβω), θυσία με υγρά, Λατ. libatio, σε Όμηρ.· ευκτ. στον πληθ., σε Πίνδ., Σοφ.

λοίγιος, -ον (λοιγός), λοιμικός, θανατηφόρος, ολέθριος, σε Ομήρ. Ιλ.

λοιγός, -οῦ, ὁ, καταστροφή, ερήμωση, βλάβη, φθορά, λέγεται για θάνατο από λοιμό, πανούκλα, σε Ομήρ. *Ιλ.*· λέγεται για τον πόλεμο, στο *ιδ.*· χρησιμ. και για την καταστροφή των πλοίων, στο *ιδ.*

λοιδορέω, μέλ. *λοιδορήσω*, αόρ. *έλοιδώρησα*, παρακ. *λελοιδώρηκα* — Μέσ., μέλ. *λοιδορήσομαι*, αόρ. *έλοιδορησάμην* — Παθ., αόρ. *έλοιδορήθην*, παρακ. *λελοιδώρημαι (λοιόδωρος)*· **I.** υβρίζω, προσβάλλω, κατηγορώ, κακολογώ, προπηλακίζω, σε Ηρόδ., *Αττ.*· επιπλήττω, σε Ξεν. — Μέσ., μιλώ δηκτικά, μιλώ υβριστικά (ο ένας για τον άλλον), σε *Αριστοφ.* **II.** το *λοιδοροῦμαι* χρησιμ. και ως αποθ. με *δοτ.*, μιλώ υβριστικά εναντίον κάποιου, σε *Αριστοφ.*, Ξεν.· με σύστ. *αντ.*, πάντα τὰ αἰσχρὰ λοιδορέονται, μεταχειρίζονται κάθε είδους απρεπείς κατηγορίες, σε Ηρόδ.

λοιδώρημα, -ατος, τό, ύβρη, κακολογία, προσβολή, σε *Αριστ.*

λοιδορησμός, -οῦ, ὁ, = *λοιδορία*, σε *Αριστοφ.*

λοιδορία, ή (λοιδορέω), ύβρη, προσβολή, κακολογία, σε *Θουκ.*, *Πλάτ.*

λοιόδωρος, -ον, κακολόγος, υβριστικός, προσβλητικός, σε *Ευρ.*· *επίρρ.*, *λοιόδωρος*, σε *Στράβ.* (αμφίβ. προέλ.).

λοιμός, -οῦ, ὁ, **1.** πανούκλα, λοιμός, κάθε μολυσματική και θανατηφόρος ασθένεια, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Ηρόδ., *Αττ.*· λέγεται για τον λοιμό στην Αθήνα, σε *Θουκ.* **2.** λέγεται για πρόσωπα, παρασιτικός άνθρωπος, ενοχλητικός, σε *Δημ.* (πιθ. συγγενές προς το *λύμη*, *Λατ.* *lues*).

λοιμ-ώδης, -ες (εἶδος), ὁμοιος με το λοιμό, ολέθριος, ή *λοιμώδης νόσος*, λοιμός, πανούκλα, σε *Θουκ.*

λοιμώσσω, *Αττ.* **λοιμώττω**, μέλ. *λοιμώζω*, μαστίζομαι από λοιμό, πάσχω από πανούκλα, σε *Λουκ.*

λοιπός, -ή, -όν (λείπω)· **1.** αυτός που υπολείπεται, υπόλοιπος, *Λατ.* *reliquus*, σε Ηρόδ., *κ.λπ.*· στους *Αττ.*, το άρθρο ή συμφωνεί με το προσδιοριζόμενο ουσ. ή το ουσ. εκφέρεται με *γεν.* που εξαρτάται απ' αυτό, *την λοιπήν ὁδὸν πορεύεσθαι*, σε Ξεν.· *αἱ λοιπαὶ τῶν νεῶν*, σε *Θουκ.*· *επίσης, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας*, σε Ξεν. **2.** *λοιπὸν (έστι)*, με *απαρ.*, υπολείπεται να..., *κ.λπ.*, σε *Πλάτ.*, Ξεν.· με άρθρο, *τὸλοιπὸν έστι σκέψασθαι*, αυτό που μας υπολείπεται ήδη είναι να συλλογιστούμε, σε *Πλάτ.*· *η δέ λοιπὸν*, *quod superest*, σε *Αισχύλ.*, *κ.λπ.* **3.** συχνά λέγεται για χρόνο, ὁ *λοιπὸς χρόνος*, το μέλλον, σε *Πίνδ.*, *Αττ.*· *πρὸς τὸν λοιπὸν τοῦ χρόνου*, σε *Δημ.*· *τὸν λοιπὸν χρόνον*, λέγεται για το μέλλον, σε *Σοφ.*· *τοῦ λοιποῦ χρόνου*, στον *ιδ.*· ομοίως, σε *ουδ.*, *τὸ λοιπὸν*, εις το εξής, από εδώ και μπρος, σε *Τραγ.*· ομοίως, *τὰ λοιπά*, στο *ιδ.* **4.** *τὸ λοιπὸν και τὰ λοιπά*, το υπόλοιπο, σε *Αισχύλ.*· *επίσης, λοιπὸν*, ως *επίρρ.*, *επιπρόσθετα*, *επιπλέον*, σε *Πλάτ.*

λοισθήϊος, -ον, *Επικ.* αντί *λοισθίος*, *λοισθήϊον ἄεθλον*, έπαθλο γι' αυτόν που τερματίζει τελευταίος σε αγώνα, σε Ομήρ. *Ιλ.*

λοισθίος, -ον, *επίσης* *λοισθία*, -ον, = *λοισθος*, σε *Πίνδ.*, *Τραγ.*· *ουδ.*, *λοισθιον*, ως *επίρρ.*, *εσχάτως*, *τελευταία*, σε *Σοφ.*, *Ευρ.*

λοισθος, -ον, = *λοιπος*, έσχατος, ύστατος, τελευταίος, σε Ομήρ. *Ιλ.*, *Ευρ.*· *υπερθ.* *λοισθότατος*, *έσχατος όλων*, σε *Ησίοδ.*

λόκκη, ή, *μανδύας*, *γλαμύδα*, σε *Ανθ.* (άγν. προέλ.).

Λοκροί, οί, I. οι Λοκροί, στους οποίους υπήρχαν τρεις φυλές, οι Οπούντιοι, απέναντι από την Εύβοια, σε Ομήρ. *Ιλ.*· οι *Επικνημίδιοι*, ὀρος *Κνήμις* στον *Μαλιακό κόλπο*, σε *Θουκ.*· και οι *Οζόλες*, στον *Κορινθιακό κόλπο*, στον *ιδ.*· οι *Επιζεφύριοι* ή *Ζεφύριοι* ήταν αποικία των τελευταίων στο ὀρος *Ζεφύριο* στην Κάτω Ιταλία, σε *Πίνδ.*, *Θουκ.* **II.** *επίθ.* **Λοκρός, -ά, -όν**, *θηλ.* **Λοκρίς, -ίδος**, σε *Πίνδ.*· ή *Λοκρίς (ενν. γῆ)*, σε *Αριστοφ.*

Λοξίας, Ιων. **Λοξίης**, -εω, -ου, ὄ, επίθ. του Απόλλωνα, σε Ηρόδ., Τραγ.· προέλ., είτε από το *λοξός* είτε από το *λέγω*, *λόγος*.

λοξο-βάτης[ἄ], -ου, ὄ (**βῆμα**), αυτός που περπατάει πλαγίως (σαν τον κάβουρα), σε Βατραχομ.

λοξός, -ῆ, -όν, **1.** κεκλιμένος, ελλειψοειδής, πλάγιος, Λατ. *obliquus*, σε Ευρ.· *λοξὰ βαίνειν*, λέγεται για τον κάβουρα, σε Βάβρ.· ὁ *λοξὸς κύκλος*, εκλειπτική, σε Αριστ. **2.** λέγεται για ύποπτα βλέμματα, *λοξὸν ὄραν*, στραβοκοιτάζω, κοιτάζω με δυσπιστία ή υποψία, Λατ. *limis oculis*, σε Σόλων· *λοξὰ βλ.*, σε Θεόκρ.· *ἀυχένα λοξὸν ἔχειν*, έχει αποστρέψει τον λαιμό του, δηλ. απέσυρε τη εὐνοιά του, σε Τυρτ.· επίσης, *stare capite obstipio* του Ορατίου, σε Θεόγν. **3.** λέγεται για τη γλώσσα, πλάγιος, αμφίβолоς, ασαφής, σκοτεινός, κυρίως σχετικά με χρησμούς, σε Λουκ.

λοξότης, -ητος, ῆ, πλάγια διεύθυνση, πλαγιότητα, λοξότητα, σε Στράβ.

λοξο-τρόχις, ῆ (**τρέχω**), αυτή που τρέχει λοξά, που τρέχει πλάγια (λέγεται για την ηρωίδα Κασσάνδρα του ομώνυμου ποιήματος του Λυκόφρονα), σε Ανθ.

λόξωσις, ῆ, λοξή διεύθυνση, λέγεται για την εκλειπτική, σε Ανθ., Στράβ.

λοπάδ-αρπάγιδης, -ου, ὄ (**ἀρπάζω**), αυτός που αρπάζει τα (γεμάτα φαγητό) πιάτα, σε Ανθ.

λοπάδιον[ἄ], τό, υποκορ. του *λοπᾶς*, πιατέλα, σε Αριστοφ.

λοπᾶς, -ᾶδος, ῆ, πήλινο σκεῦος για τροφή, σε Αριστοφ.

λοπίς, -ίδος, ῆ, = *λεπίς*, σε Αριστοφ.

λοπός, -οῦ ή **λόπος**, -ου, ὄ (**λέπω**), φλοιός, φλούδα, κέλυφος, *λοπὸς κρομύοιο*, φλούδα κρεμμυδιού, σε Ομήρ. Οδ.

λουέω, Επικ. αντί *λούω*· παρατ. *ἐλούεον*.

λοῦσα, Επικ. αντί *ἔλουσα*, αόρ. του *λούω*.

λοῦσθαι, συνηρ. αντί *λούεσθαι*, Μέσ. απαρ. του *λούω*.

λουσῶ, Δωρ. μέλ. του *λούω*.

λουτρο-δαΐκτος, -ον (**δαΐζω**), αυτός που φονεύτηκε στο λουτρό, σε Αισχύλ.

λουτρόν, τό, Επικ. **λοετρόν** (**λούω**)· **I.** λουτρό, το μέρος όπου κάνει κάποιος το μπάνιο του, σε Ομηρ.· κυρίως στον πληθ., *θερμὰ λοετρά*, ζεστά λουτρά, σε Ομήρ. Ίλ.· Αττ., *θερμὰ λουτρά*, σε Αισχύλ., κ.λπ.· επίσης καλούνταν, *λουτρά Ἡράκλεια*, σε Αριστοφ.· *ὑδάτων λοῦτρα*, νερό για λούσιμο, σε Σοφ.· *λοῦσαι τινα λουτρόν*, κάνω κάποιον μπάνιο, στον ίδ. **II.** στους Ποιητές, *σπονδαί ή χοαί*, προσφερόμενες στους νεκρούς, σε Σοφ., Ευρ.

λουτρο-φόρος, -ον (**φέρω**)· **1.** αυτός που φέρει (κουβαλάει) νερό για λούσιμο· ιδίως, στην Αθήνα, αρσενικό παιδί, κοντινός συγγενής του γαμπρού, το οποίο έφερνε σ' αυτόν την ημέρα του γάμου του νερό από τη βρύση (πηγή) Καλλιρρόη· απ' όπου, *λουτροφόρος χλιδή*, τελετή του γάμου, σε Ευρ. **2.** ως ουσ., *λουτροφόρος*, ῆ, μαύρο, μέλαν αγγείο που τοποθετούσαν στον τάφο των άγαμων ανδρών ή γυναικών, σε Δημ., Ανθ.

λουτροχοέω, μέλ. *λουτροχοήσω*, ρίχνω νερό στην μπανιέρα, σε Ανθ.

λουτρο-χόος, -ον, Επικ. **λοετρόχοος** (**χέω**), αυτός που ρίχνει νερό στην μπανιέρα, ο δούλος που είναι επιφορτισμένος με αυτό το έργο, σε Ομήρ. Οδ., Ξεν.· *λουτροχόος τρίπους*, λέβητας με τρία πόδια, στον οποίο θερμαινόταν το νερό για το μπάνιο, σε Ομηρ.

λουτρών, -ῶνος, ὄ (**λουτρόν**), χώρος, δωμάτιο για μπάνιο, οικοδόμημα στο οποίο υπήρχαν λουτήρες για μπάνιο, σε Αισχύλ., Ξεν.

λούω, συνηρ. από το αρχ. **λοέω**, από όπου, στον Όμηρ., παρατ. *λόεον*, απαρ. αορ. *λοέσσαι*, μτχ. *λοέσσας*, Μέσ. μέλ. *λοέσσομαι*, γ' ενικ. αορ. *λοέσσατο*, μτχ. *λοεσσάμενος*· επίσης, Επικ. παρατ. *ἐλούεον*· μεταγεν. τύποι, μέλ. *λούσω*, Δωρ.

λουσῶ, αόρ. ἔλουσα, Επικ. λοῦσα — Μέσ., μέλ. λούσομαι· αόρ. ἐλουσάμην, Επικ. γ' πληθ. λούσαντο — Παθ., παρακ. λέλουμαι, γ' ενικ. λέλονται, μτχ. λελουμένος· αρχ. ενεστ. λῶω, από όπου γ' ενικ. λῶει, Επικ. γ' ενικ. παρατ. λῶε, γ' πληθ. λῶον· απαρ. λῶεσθαι· επίσης, Αττ. συνηρ. τύποι, γ' ενικ. και α' πληθ. παρατ. ἔλου, ἐλοῦμεν· Παθ. ενεστ. λούται, λούνται, γ' πληθ. παρατ. ἐλούντο, Ιων. λούντο, απαρ. λούσθαι, μτχ. λούμενος· **I. 1.** πλένω κάποιον άλλο, ορθότερα, λούζω το σώμα του (νίζω χρησιμ. για χέρια και πόδια, πλύνω για τα ρούχα), σε Όμηρ.· λούσατε ἐν ποταμῶ, πλύντε τον, δηλ. αφήστε τον να κάνει μπάνιο, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, λό' ἐκ τρίποδος, με έλουσε (με νερό) σε μεγάλο καζάνι, στο ίδ. **II. 1.** Μέσ. και Παθ., λούζομαι, με γεν., λελουμένος Ψκεανοῖο, (λέγεται για άστρο που μόλις ανέτειλε), πρόσφατα λουσμένο στον ωκεανό, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, λούεσθαι ποταμοῖο, λούζομαι στο νερό του ποταμού, στο ίδ.· ομοίως, ἀπό κρήνης λούμενος, σε Ηρόδ.· ἀπόλ., λούσαντο, σε Ομήρ. Οδ., κ.λπ.· λελουμένος, φρεσκομπανιαρισμένος, αυτός που έκανε μπάνιο προ ολίγου, σε Ηρόδ.· ἤλθε λουσόμενος (Οράτ. ire lavatum), σε Αριστοφ. **2.** με καθαρά Παθ. σημασία, λούσθαι ὑπὸ τοῦ Διός, δηλ. λουσμένος από τη βροχή του ουρανού, σε Ηρόδ. **3.** με καθαρά Μέσ. σημασία, λοέσσασθαι χρῶα, πλένω το σώμα μου, σε Ησίοδ.

λοφάω, μέλ. *λοφήσω*, **1.** έχω λοφίο (λόφος), λέγεται για τον κορυδαλλό, σε Βάβρ. **2.** κακώς έχω ως προς το λοφίο (δηλ. έχω λοφίο μεγαλύτερο από όσο πρέπει), σε Αριστοφ.

λοφεῖον, τό (λόφος), βάση περικεφαλαίας που στηριζόταν το λοφίο, σε Αριστοφ.· οποιαδήποτε θήκη, στον ίδ.

λοφη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που έχει λοφίο, λέγεται για τον κορυδαλλό, σε Βάβρ.

λοφιά, Ιων. **λοφίη, ή (λόφος)**· **1.** όνομα του λαιμού και της πλάτης συγκεκριμένων ζώων, χ αίτη των αλόγων, τριχωτή ράχη χοίρων και υαινών, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **2.** πτερύγιο ράχης ψαριών, σε Ανθ.

λοφιήτης, -ου, ό, αυτός που κατοικεί στους λόφους, λέγεται για τον Πάνα, σε Ανθ.

λοφνίς, -ίδος, ή (λέπω), λαμπάδα από φλούδες κλημάτων, σε Ανθ.

λοφόομαι (λόφος), Παθ., υψώνομαι.

λοφο-ποιός, ό (ποιέω), κατασκευαστής περικεφαλαίων, κατασκευαστής λοφίων για περικεφαλαίες, σε Αριστοφ.

λόφος, -ου, ό, I. κυρίως, αυχένας υποζυγίων βοοειδών, επειδή ο ζυγός στηρίζεται σ' αυτόν και δημιουργεί τριβή (*λέπει*)· λέγεται για άλογο, χ αίτη, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τον άνδρα, σβέρκος, το πίσω μέρος του λαιμού, στο ίδ.· ὑπὸ ζυγῶ λόφον ἔχει, έχω τον αυχένα κάτω από τον ζυγό, δηλ. υπακούω υπομονετικά, σε Σοφ. **II.** λόφος βουνού, ράχη βουνού, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., κ.λπ. **III. 1.** λοφίο περικεφαλαίας, Λατ. crista, σε Όμηρ., κ.λπ. **2.** λοφίο στο κεφάλι πτηνών, Λατ. crista, είτε από φτερά, όπως στον κορυδαλλό, σε Σιμων.· είτε από σάρκα, λειρι κόκκορα, σε Αριστοφ. **3.** λέγεται για ανθρώπους, πλεξούδα της κορυφής των μαλλιών, *λόφους κείρεσθαι*, κουρεύομαι έτσι ώστε να έχω λοφίο ή πλεξούδα στην κορυφή, σε Ηρόδ.

λόφωσις, ή (λοφόομαι), ύπαρξη λοφίου, *ή λόφωσις τῶν όρνέων*, τα λοφία τους, σε Αριστοφ.

λοχᾶγέτης, -ου, ό, Δωρ. και Αττ. αντί *λοχηγέτης*, = *λοχαγός*, σε Αισχύλ., Ευρ.

λοχᾶγέω, Δωρ. και Αττ. αντί *λοχηγέω*, ηγούμαι λόχου, διοικώ λόχον (συνήθως σώμα από 100 άνδρες), σε Ξεν.· με γεν., *λόχου λοχηγεῖν*, σε Ηρόδ.

λοχᾶγία, ή, Δωρ. και Αττ. αντί *λοχηγία*, αξίωμα ή θέση του *λοχαγοῦ*, σε Ξεν.

λοχ-ἄγος, -οῦ, ὁ (λόχος, ἡγέομαι=ἄγω)· **I.** Δωρ. και Αττ. αντί *λοχηγός*, αρχηγός ἑνοπλου σώματος, σε Σοφ. **II.** κυρίως, αρχηγός λόχου στρατιωτῶν (συνήθως 100 ἄνδρες), σε Ξεν.· αλλά, στον Σπαρτιατικό στρατό, διοικητῆς *λόχου*, στον ίδ.· στον περσικό στρατό, διοικητῆς, στον ίδ.

λοχάζομαι, = *λοχάω*, σε Ανθ.

λοχαῖος, -α, -ον, = *λόχιος*, μυστικός, κρυφός, λαθραῖος, σε Ανθ.

λοχάω, μέλ. *λοχήσω*, Επικ. επίσης *λοχήσομαι*· ἀόρ. *ἐλόχησα*· Επικ. γ' πληθ.

λοχόωσι, μτχ. *λοχῶων* (*λόχος*)· **1.** ἐνεδρεύω, παραφυλάω, παγιδεύω, σε Ομήρ.

Οδ., Ηρόδ. **2.** ἀπόλ., παραφυλάω ἢ στήνω ἐνέδρα, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.·

κυρίως σε μτχ. αορ. μαζί με ἄλλο ρῆμα, *λοχήσας πολλοὺς διέφθειρεν*, σε Θουκ.

— Μέσ., *λοχησάμενος*, σε Ομήρ. Οδ. **3.** με αιτ. τόπου, καταλαμβάνω

στήνοντας ἐνέδρα, *ἐλόχησαν τὴν ὁδόν*, σε Ηρόδ.

λοχεῖα, ἡ (λοχεύω)· **I.** τοκετός, γέννα, κρεβάτι τοκετού, σε Ευρ., Πλάτ. **II.** = *λόχευμα I*, σε Ανθ.

λοχεῖος, -α, -ον, και **λοχεῖος, -ον**, = *λόχιος*, *λοχεῖα* (ενν. *χωρία*), τόπος γέννησης, σε Ευρ.

λοχεός, -οῖο, ὁ, = *λόχος*, ἐνέδρα, σε Ησίοδ.

λόχευμα, -ατος, τό (λοχεύω)· **I.** αὐτὸ το οποίο γεννιέται, τέκνο, παιδί, σε Ευρ. **II.** στον πληθ., τοκετός, στον ίδ.· μεταφ., *κάλυκος ἐν λοχεύμασιν*, κατὰ το ἀνοίγμα του μπουμπουκιού, σε Αισχύλ.

λοχεύω (λόχος II)· **I. 1.** γεννῶ, τίκτω, σε Ομηρ. Ὑμν., Ανθ. **2.** λέγεται για τη

μαῖα, βοηθῶ στον τοκετό, υπηρετῶ κατὰ τον τοκετό, «ἐλευθερώνω», *λοχεύω*

τινά, σε Ευρ. — Παθ., ἔρχομαι στην ὥρα του τοκετού, κοιλοπονῶ, γεννῶ,

στον ίδ.· *λοχευθεῖσα πυρί*, λέγεται για τη Σεμέλη, στον ίδ. **II.** Μέσ., ὅπως το

Ενεργ., λέγεται για τη μητέρα, σε Ευρ.· λέγεται για τον τόπο της γέννησης, σε

Ανθ. **III.** Παθ., λέγεται για το παιδί, γεννιέμαι, σε Σοφ.· *Τιτάνι λοχευθεῖσαν*,

δια της μαιευτικῆς τέχνης του Τιτάνα, σε Ευρ.· μεταφ., γενικά, κείμαι, ἐν

τεύλοισι, σε Αριστοφ.

λοχηγέτης, λοχηγέω, λοχηγός, ὁ, Ιων. αντί *λοχαγέτης, λοχαγέω, λοχαγός*.

λόχια, τά, και **λοχία, ἡ**, βλ. [λόχιος](#).

λοχίζω, μέλ. *λοχίσω*, = *λοχάω*, ἐνεδρεύω, *τινά*· **I.** Παθ., *λοχισθέντες*

διεφθάρησαν, καταστράφηκαν, κατακερματίστηκαν πέφτοντας στην ἐνέδρα,

σε Θουκ. **2.** τοποθετῶ σε ἐνέδρα, στον ίδ. **II.** διαμοιράζω ἄνδρες σε

στρατιωτικά σώματα (*λόχοι*), τους παρατάσσω σε μάχη, σε Ηρόδ., Πλούτ.

λόχιος, -α, -ον, I. αὐτός που ἀνήκει στον τοκετό, *λόχια νοσήματα*, λοχεῖα,

κλίνη τοκετού, σε Ευρ.· *ὠδίνων λοχίαις ἀνάγκαισι*, στον ίδ. **II.** *Λοχία, ἡ*, ἐπίθ.

της Ἀρτεμης *Εἰλειθυίας*, στον ίδ. **III.** *λόχια, τά*, γέννηση, γέννα, σε Ανθ.

λοχισμός, ὁ (λοχίζω), τοποθέτηση σε ἐνέδρα, σε Πλούτ.

λοχίτης[ι], -ου, ὁ (λόχος), στρατιώτης ἀπὸ τον ἴδιο λόχο ἢ στρατιωτικό σώμα, συστρατιώτης, συμπολεμιστής, συμμαχητής, σε Αισχύλ., Ξεν.

λοχμαῖος, -α, -ον, αὐτός που ἀνήκει σε λόχη, *Μοῦσα λοχμαία*, λέγεται για το ἀηδόνι, σε Αριστοφ.

λόχη, ἡ (λόχος), πύκνωμα, συστάδα (θάμνων), σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ.

λόχημιος, -ον, = *λοχμαῖος*, σε Ανθ.

λοχημώδης, -ες (εἶδος), θαμνώδης, δασύς, σε Θουκ.

λόχονδε, ἐπίρρ., ἐνεδρεύοντας, στήνοντας ἐνέδρα, σε Ομηρ.

λόχος, ὁ (λέγω A)· **I.** ἐνέδρα, δηλ.: **1.** τόπος ἐνέδρας, τόπος παραφύλαξης, σε

Ομηρ., Ευρ. **2.** ἡ πράξη της ἐνέδρας, *λόχον εἶσαι*, στήνω ἐνέδρα, σε Ομηρ.·

λέγεσθαι ἐς λόχον, βρίσκομαι σε ἐνέδρα, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν. αντικ., *λόχος*

θείοιο γέροντος, ο τρόπος να τον παραφυλάς, σε Ομήρ. Οδ. **3.** ἄντρες που

στήνουν ενέδρα, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **4.** κάθε ένοπλο σώμα στρατιωτών (μόνο πεζών), σε Ομήρ. Οδ., Τραγ.: σώμα στρατιωτών, όμιλος, σύνταγμα, σε Ξεν.: κατά τους Σπαρτιάτες, ο *λόχος* ήταν το τέταρτο ή πέμπτο μέρος της *μόρας*, σε Ηρόδ.: *ο ίερός λόχος*, ιερό στρατιωτικό σώμα της Θήβας, σε Πλούτ. **5.** κάθε σώμα λαού, σωματείο για πολιτικούς σκοπούς, σε Ξεν., κ.λπ.: χρησιμ. ως μετάφραση του Ρωμ. *centuria*, σε Πλούτ., κ.λπ. **II.** τοκετός, γέννα, σε Αισχύλ. **λοχών**, Επικ. αντί *λοχών*, μτχ. του *λοχάω*.

λοχόωσι, Επικ. αντί *λοχῶσι*, γ' πληθ. του *λοχάω*.

λόω, βλ. [λούω](#).

λύα, ή, Δωρ. αντί *λύη*.

Λυαῖος, ό (λύω), σωτήρας, λυτρωτής, λέγεται για τον Βάκχο, σε Ανακρεόντ.

λυγαῖος, -α, -ον (λύγη), σκιώδης, σκιερός, σκοτεινός, σε Ευρ.

λύγδην, επίρρ. (*λύζω*), με λυγμούς, σε Σοφ., Ανθ.

λυγδίνεος[ῖ], -α, -ον, = *λύγδινος*, σε Ανθ.

λύγδινος, -η, -ον, **1.** από λευκό μάρμαρο, σε Βάβρ., Ανθ. **2.** λευκός σαν μάρμαρο, σε Ανθ.

λύγδος, ή, λευκό μάρμαρο, σε Ανθ.

λυγίζω, Δωρ. μέλ. *λυγιζῶ*, παρακ. *λελύγισμαι* — Παθ., Δωρ. αόρ. *έλυγίχθην* (*λύγος*): **I. 1.** λυγίζω, κάμπτω ή συστρέφω κάτι, όπως κάνει κάποιος το κλαδί ιτιάς, *πλευράν λυγίζω*, λέγεται για χορευτή, σε Αριστοφ.: *λυγίζω άλλήλους*, λέγεται για παλαιστές, σε Λουκ. **2.** ρίπτω, καταβάλλω, κυριεύω, σε Θεόκρ. **II. 1.** Παθ., κάμπτομαι, λυγίζομαι, συστρέφομαι σαν κλαδί ιτιάς, κάμπτομαι ή συστρέφομαι έτσι ώστε να αποφύγω το χτύπημα, σε Πλάτ., Λουκ.: μεταφ., σε μτχ. παρακ., *λελυγισμένος*, θηλυπρεπής, σπασμένος, σε Ανθ. **2.** στρέφομαι, «παίζω», όπως το κοίλο μέρος του οστού στην άρθρωση, σε Σοφ. **3.** μεταφ., κάμπτομαι, καταβάλλομαι, ηττώμαι, νικιέμαι, σε Θεόκρ.

λυγισμός, -οῦ, ό, κάμψη, στροφή, λέγεται για τους παλαιστές, σε Λουκ.: μεταφ., λέγεται για τις υπεκφυγές των σοφιστών, σε Αριστοφ.

λύγκειος, -α, -ον (λύγξ, ό), οξυδερκής, σε Ανθ.

λύγξ, ό, ή, γεν. *λυγκός*, κάποιο σαρκοφάγο ζώο, σε Ευρ., κ.λπ.

λύγξ, ή, γεν. *λυγγός* (*λύζω*): σπασμοδική πάθηση του λάρυγγα, λόξυγγας, *λύγξκενή*, μάταιη σύσπαση για εμετό, χωρίς δηλ. να ακολουθήσει κένωση στομάχου, σε Θουκ.

λύγος[ῖ], ή, *vitex agnus castus*, δέντρο όμοιο με ιτιά, «λυγαριά»: στον πληθ., τα κλωνάρια της, Λατ. *vimina*, σε Όμηρ., Ευρ.

λυγο-τευχής, -ές (τεύχω), φτιαγμένος από λυγαριά, σε Ανθ.

λυγώω, μέλ. *λυγῶσω*, δένω σφιχτά, γερά, σε Ανθ.

λυγρός, -ά, -όν, **I. 1.** πληγωμένος, ολέθριος, πένθιμος, σε Όμηρ., Τραγ.: *τά λυγρά*, δυστυχία, αθλιότητα, όλεθρος, καταστροφή, σε Όμηρ., Ησιόδ. **2.** ολέθριος, με Ενεργ. σημασία, *φάρμακα λυγρά*, σε Ομήρ. Οδ.: *γαστήρ λυγρή*, η κοιλιά ως αιτία του ολέθρου, στο ίδ. **3.** *είματα λυγρά*, άθλια ενδύματα, στο ίδ. **II.** λέγεται για πρόσωπο, ολέθριος, επιβλαβής, στο ίδ.: *ελεεινός*, δηλ. αδύναμος, δειλός, σε Όμηρ., Σοφ. **III.** επίρρ., *λυγρῶς*, αθλίως, ελεεινά, σε Ομήρ. Ιλ.

Λυδία, ή, βασίλειο του Κροίσου στη Μ. Ασία: έπειτα, Περσική σατραπεία, σε Ηρόδ.: *τά Λυδιακά*, η ιστορία της Λυδίας από τον Ξάνθο.

Λυδίζω, μιμούμαι τον Λυδό, λέγεται για τον Μάγνητο, στην κωμωδία του που ονομάζεται *Λυδοί*, σε Αριστοφ.

Λύδιος[ῦ], -α, -ον και **Λύδιος**, -ον, αυτός που προέρχεται από τη Λυδία, Λυδικός, σε Πίνδ., κ.λπ.: *Λυδία λίθος*, ή, είδος πυρόλιθου που

χρησιμοποιούνταν στην εξέταση του χρυσού, σε Σοφ.: επίσης, *Λυδία πέτρα*, σε Θεόκρ.

Λυδιστί[ι], επίρρ., κατά τη γλώσσα των Λυδών, κατά τον τρόπο, κατά τα ήθη των Λυδών, σε Πλάτ.: λέγεται για τη μουσική, κατά τη Λυδική αρμονία, ή *Λυδιστί άρμονία*, στον ίδ.

Λυδός, -οῦ, ὁ, κάτοικος της Λυδίας, σε Πίνδ., Ηρόδ., κ.λπ.

λύζω, μέλ. *λύζω*, έχω λόξυγγα, κλαίω με λυγμούς, σε Αριστοφ., Ανθ. (ηχομιμ. λέξη).

λύη[ῦ], Δωρ. *λύα, ή (λύω)*, διάλυση, χωρισμός: απ' όπου, διχόνια, διχασμός, στάση, ανατρεπτική ενέργεια, σε Πίνδ.

λύθεν, I. Επικ. αντί *ἐλύθησαν, γ' πληθ. Παθ. αορ. του λύω* · **II.** = *λυθέν*, μτχ. ουδ. Παθ. αορ.

λύθηται, απαρ. Παθ. αορ. του *λύω*.

λύθρον, τό ή λύθρος, ὁ (λούω), μόλυνση από αίμα, ακάθαρτο αίμα, σε Όμηρ., Ανθ.

λυθρ-ώδης, -ες (εἶδος), μολυσμένος με ακάθαρτο αίμα, σε Ανθ.

λυκά-βας[κᾶ], -αντος, ὁ, I. έτος, σε Όμηρ. Οδ., Βίωνα. **II.** *λυκάβαντίδες ὄραι, αί*, ώρες που αποτελούν το έτος, σε Ανθ. (πιθ. από **λύκη, βαίνω*, η οδός του φωτός, ο δρόμος του ηλίου).

Λύκαια, τά, βλ. [Λυκαῖος](#).

λύκαινα[ῦ], ή, θηλ. του *λύκος*, θηλυκός λύκος, σε Βάβρ., Πλούτ.

λυκαινίς, -ίδος, ή, = το προηγ., σε Ανθ.

Λυκαῖος, -α, -ον, I. Αρκαδικός, επίθ. του Δία, σε Ηρόδ., Πίνδ., κ.λπ. **II. 1.**

Λυκαῖον, τό, ο ναός του Δία, σε Πλούτ.: ομοίως, *Λυκαῖον σήκωμα*, σε Ευρ. **2.** το όρος Λυκαίο στην Αρκαδία, σε Θεόκρ. **III.** **Λύκαια** (ενν. *ιέρα*), *τά*, η εορτή του Λυκαίου Δία, σε Ξεν.: επίσης, = Ρωμ. Lupercales, σε Πλούτ.

Λυκαῖονία, ή, επαρχία στα Νότια της Μικράς Ασίας, σε Ξεν., κ.λπ.: οι κάτοικοι ονομάζονταν *Λυκαῖοι*, *οί*, στον ίδ.: επίρρ., *Λυκαονιστί*, στη Λυκαονική διάλεκτο, σε Κ.Δ.

λυκ-αυγής, -ές (*λυκή, αὐγή), αυτός που ανήκει στο λυκόφως ή συμβαίνει κατά τη διάρκεια αυτού: *τὸ λυκαυγές, αυγή, χάραμα, ξημέρωμα*, σε Λουκ.

λυκέη (ενν. *δορά*), ή, δέρμα λύκου, σε Όμηρ. Ιλ.

Λυκείον[ῦ], **τό**, γυμνάσιο ή δημόσια παλαίστρα με στεγασμένους περιπάτους στο ανατολικό προάστιο των Αθηνών, ονομαζόμενο έτσι από το όνομα του γειτονικού ναού του *Λυκείου* Απόλλωνα, σε Αριστοφ., Πλάτ., κ.λπ.

λύκειος[ῦ], -ον, I. αυτός που ανήκει σε λύκο ή προέρχεται από αυτόν, σε Ευρ. **II.** *Λύκειος*, ως επίθ. του Απόλλωνα, είτε ως *λυκοκτόνος* είτε ως θεός από την Λυκία (βλ. [Λυκηγενής](#)), ή (από το **λύκη*) ως ο θεός του φωτός, σε Αισχύλ.: υπάρχει λογοπαίγνιο για τη διπλή σημασία της λέξης, *Λύκει' άναξ, λύκειος γενοῦ στρατῶ δαΐω*, Λύκειε βασιλιά, γίνε λύκος κατά του εχθρικού στρατού, στον ίδ.

**λύκη*, φως, λέξη-ρίζα από την οποία παράγονται *λυκά-βας, λύχνος* κ.λπ.

Λυκη-γενής, -ές (γίγνομαι), λέγεται για τον Απόλλωνα, κοινώς ερμηνευόμενο, αυτός που γεννήθηκε στη Λυκία, δηλ. στην Πατάρα, σε Όμηρ. Ιλ.

Λυκία, επικ. — **η, ή**, χώρα στη Μικρά Ασία: *Λυκίηθεν*, από τη Λυκία, σε Όμηρ. Ιλ.: *Λυκίηνδε*, στη Λυκία, στο ίδ.

Λυκι-άρχης, -ου, ὁ (ἄρχω), ανώτατος άρχοντας των Λυκίων, σε Στράβ.

λυκιδεύς, -έως, ὁ (λύκος), νεογνό λύκου, σε Σόλωνα, Θεόκρ.

Λυκιο-εργής, συνηρ. **Λυκιοεργής**, -ές, κατασκευασμένος κατά τον τρόπο των Λυκίων, όπως κατασκευάζεται στη Λυκία, σε Ηρόδ., Δημ.

Λύκιος[ϋ], -α, -ον, **I.** αυτός που κατάγεται από τη Λυκία· **Λύκιοι**, οί, κάτοικοι της Λυκίας, σε Ομήρ. Ιλ., κ.λπ. **II.** επίθ. του Απόλλωνα (πρβλ. **Λύκειος**), σε Πίνδ., Ευρ.

Λυκιοεργής, -ές, συνηρ. αντί *Λυκιοεργής*, σε Δημ.

λυκο-θαρσής, -ές (**θάρσος**), τολμηρός σαν λύκος, σε Ανθ.

λυκο-κτόνος, **ό** (**κτεινώ**), επίθ. του Απόλλωνα, φονιάς λύκων, σε Σοφ.

λυκορ-ραίστης, **ό** (**ραίω**), αυτός που σκοτώνει τους λύκους, σε Ανθ.

λύκος[ϋ], **ό**, Λατ. *lupus*, το μεγαλύτερο από τα άγρια θηρία της Ελλάδας, σύμβολο λαιμαργίας και σκληρότητας, σε Όμηρ.: παροιμ., *λύκον ιδείν*, βλέπω λύκο, δηλ. μένω βουβός, όπως πιστευόταν κοινώς για κάθε άνθρωπο, τον οποίο ο λύκος είδε πρώτος, σε Πλάτ., Θεόκρ. (ομοίως *Moerim lupi videre priores*)· *λύκος οἶν ὕμεναιοῖ*, λέγεται για κάτι που είναι αδύνατο να συμβεί, σε Αριστοφ.

λυκό-φως, -ωτος, **τό** (***λύκη**), σκιερό φως πριν την ανατολή και μετά τη δύση του ηλίου, Λατ. *diluculum*.

λυκώω (**λύκος**), κατασπαράζω σαν λύκος· Παθ., κατασπαράζομαι από λύκους, *πρόβατα λελυκωμένα*, σε Ξεν.

λυκ-ώδης, -ες, = *λυκοειδής*, σε Αριστ.

λυμα, -ατος, **τό** (**λούω**)· **I.** κυρίως στον πληθ., νερό που χρησιμεύει στο νίψιμο ή στο πλύσιμο, απόνερα, ακαθαρσίες, βρωμιές, σε Ομήρ. Ιλ.: *λύμαθ' άγνίσας έμά*, λέγεται για το αίμα στα χέρια του, σε Σοφ. **II.** ηθικός ρύπος, ηθική σπίλωση, κυρίως στον ενικ., στον ίδ. **III.** = *λύμη*, καταστροφή, όλεθρος, σε Αισχύλ.: λέγεται για πρόσωπα, *λυμα Αχαιών*, δηλ. ο Έκτορας, σε Ευρ.

λυμαίνομαι, αποθ., εν μέρει στους Μέσ. τύπους, μέλ. *λυμάνομαι*, αόρ.

έλυμηνάμην: επίσης, στους Παθ. τύπους, μτχ. αορ. *λυμανθείς*: παρακ.

λελύμασμαι, γ' ενικ. *λελύμανται*, μτχ. *λελυμασμένος* (*λύμη*)· **I. 1.**

συμπεριφέρομαι ταπεινωτικά, κακομεταχειρίζομαι, κακοποιώ, με αιτ., σε Ηρόδ., Σοφ., κ.λπ.: με σύστ. αιτ., *λύμης ήν μ' έλυμήνω*, σε Ευρ.: λέγεται για πράγματα, *τάς ρήσεις άς έλυμαίνου*, τα λόγια που συνήθιζες να «σκοτώνεις»

(ως ηθοποιός), σε Δημ.: *όψοποιΐα λυμαίνομαι τὰ όψα*, σε Ξεν. **2.** με δοτ.,

ατιμάζω, επιφέρω βλάβη, φθείρω, καταστρέφω, σε Ηρόδ., Αριστοφ., κ.λπ. **3.**

απόλ., προξενώ όλεθρο, καταστροφή, σε Θουκ., Ξεν. **II.** ενίστε ως Παθ.,

λυμανθέν δέμας, σε Αισχύλ.: *λελυμάνθαι*, σε Δημ.

λυμαντήρ, -ήρος, **ό**, καταστροφέας, αυτός που λυμαίνεται, εξολοθρεύει κάτι, σε Ξεν.

λυμαντήριος, -α, -ον, βλαπτικός, καταστρεπτικός, σε Αισχύλ.: με γεν., αυτός που καταστρέφει, αφανίζει, στον ίδ.

λυμαντής, -οϋ, **ό**, ως επίθ., αυτός που καταστρέφει, καταστροφέας, με γεν., σε Σοφ.

λυμεών, -ώνος, **ό** (**λύμη**), καταστροφέας, διαφθορέας, σε Σοφ., Ευρ.

λύμη[ϋ], **ή**, **I.** κακή, υβριστική μεταχείριση, κακοποίηση, βλάβη, φθορά, όλεθρος, ακρωτηριασμός, σε Ηρόδ., Αισχύλ., κ.λπ.: στον πληθ., ύβρεις, ατιμίες, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **II.** *λυμα*, ρύπος, ακαθαρσία, σε Πολύβ.

λύμην, Επικ. Παθ. αόρ. β' του *λύω*.

λυμηνάμενος, μτχ. Μέσ. αορ. του *λυμαίνομαι*.

λύντο, γ' πληθ. Επικ. Παθ. αορ. β' του *λύω*.

λυπέω, μέλ. *λυπήσω*, **I. 1.** προξενώ λύπη, πόνο, θλίψη, ενόχληση, σε Ηρόδ., Τραγ., κ.λπ.: *ή θώραξ λυπεΐ*, προκαλεί πόνο, ενοχλεί από το βάρος της, σε

Ξεν.: απόλ., προξενώ πόνο ή λύπη, σε Σοφ. **2.** λέγεται για τους επιδρομείς, ενοχλώ, εξαντλώ το στράτευμα από τις συνεχείς επιθέσεις, σε Ηρόδ., Θουκ., κ.λπ. **II.** Παθ. με Μέσ. μέλ., έχω πόνο, λύπη, θλίψη, δυσσαστούμαι, θλίβομαι, σε Θέογν., κ.λπ.· *μηλυπέω*, μη λυπάσαι, μην πικραίνεσαι, σε Ηρόδ.· με σύστ. αιτ., *λύπας λυπέισθαι*, σε Πλάτ.· επίσης, με αιτ. πράγμ., λυπάμαι για κάτι, σε Σοφ.· απόλ., αισθάνομαι πόνο, πονώ, σε Ευρ., κ.λπ.

λύπη[ῦ], ή, 1. σωματικός πόνος, Λατ. dolor, σε Πλάτ.· δυστυχία, κακή κατάσταση, σε Ηρόδ. **2.** πόνος ψυχής, μύχια λύπη, στον ίδ., Αττ.

λύπημα, -ατος, τό (λυπέω), πόνος, θλίψη, άλγος, πικρία, σε Σοφ.

λυπήν, Δωρ. αντί *λυπεῖν*, απαρ. του *λυπέω*.

λυπηρός, -ά, -όν (λυπέω)· **I.** λέγεται για πράγματα, λυπηρός, θλιβερός, Λατ. molestus, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** λέγεται για πρόσωπα: **1.** με θετική σημασία, αυτός που προκαλεί λύπη με την αναχώρησή του, σε Ευρ. **2.** με αρνητική σημασία, αυτός που προξενεί πόνο, ενοχλητικός, οχληρός, δυσάρεστος, σε Σοφ., Θουκ., κ.λπ. **III.** επίρρ., *λυπηρῶς*, θλιβερά, ἔστι ὥστε να προκαλεί πόνο, με λύπη, σε Σοφ.· *λυπηρῶς ἔχει*, είναι λυπηρό, θλιβερό, στον ίδ.

λυπητέον, ρημ. επίθ., πρέπει να λυπηθούμε, σε Ξεν.

λυπρό-βιος, -ον, αυτός που διάγει άθλια ζωή.

λυπρός, -ά, -όν (λυπέω)· **I.** ελεεινός, άθλιος, πτωχός, κυρίως λέγεται για τη γη, άκαρπος, άγονος, άφορος, σε Ομήρ. Οδ., σε Ηρόδ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που προξενεί πόνο, δυσάρεστος, πικρός, ενοχλητικός, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** λέγεται για καταστάσεις και περιστάσεις, λυπηρός, θλιβερός, σε Αισχύλ., Ευρ. **III.** επίρρ., *λυπηρῶς ἔφερεν*, aegre ferebat, σε Ευρ.

λυπρότης, -ητος, ή, αθλιότητα, μη γονιμότητα, ακαρπία της γης, σε Στράβ.

λυπρό-χωρος, -ον (χώρα), αυτός που έχει άκαρπη γη, σε Στράβ.

λύρα[ῦ], ή, Λατ. lyra, ελληνικό μουσικό όργανο όμοιο με *κιθάρα*, το οποίο επινόησε ο Ερμής και είχε επτά χορδές, σε Ομηρ., Ὑμν., Ευρ.

λῦρ-αιιδός, ό, ή, αυτός που τραγουδάει με συνοδεία λύρας, σε Ανθ.· συνηρ.

λυρῳδός, στον ίδ., Πλούτ.

λῦρίζω (λύρα), παίζω τη λύρα, σε Ανακρεόντ.

λῦρικός, -ή, -όν, I. αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στη λύρα, σε Ανακρεόντ.

II. ως ουσ., ο λυριστής, αυτός που παίζει λύρα, σε Ανθ., Πλούτ.

λῦριον, τό, υποκορ. του *λύρα*, σε Αριστοφ.

λῦρο-γηθής, -ές (γηθέω), αυτός που χαίρεται, που τέρπεται από το παίξιμο της λύρας, σε Ανθ.

λῦρόεις, -εσσα, -εν (λύρα), όμοιος με λύρα, αυτός που αρμόζει στη λύρα, λυρικός, σε Ανθ.

λῦρο-θελγής, -ές (θέλγω), αυτός που θέλγεται από τη λύρα, σε Ανθ.

λῦροκτῦπία, ή, χτύπημα, παίξιμο λύρας, σε Ανθ.

λῦρό-κτῦπος, -ον (κτυπέω), αυτός που κρούει, που παίζει τη λύρα.

λῦροποιικός, -ή, -όν, = *λυροποιητικός*· ή *λυροποιητική* (ενν. τέχνη), επιτήδειος στην κατασκευή λυρών, σε Πλάτ.

λῦρο-ποιός, ό (ποιέω), κατασκευαστής λύρας, σε Πλάτ.

λῦρ-ώδης, -ες (εἶδος), = *λυρόεις*, σε Ανθ.

λῦρ-ῳδός, συνηρ. αντί *λυρ-αιιδός*.

Λῦσάνδρια, τά, πανηγύρι προς τιμήν του Λυσάνδρου, σε Πλούτ.

λῦσ-άνιας, -ου, ό (άνία), αυτός που σταματά τη θλίψη, σε Αριστοφ.

λύσειαν, γ' πληθ. ευκτ. αορ. του λύω.

λῦσί-γάμος[ι], -ον, αυτός που διαλύει τον γάμο, σε Ανθ.

λῦσί-ζωνος[ι], -ον (ζώνη), αυτός που χαλαρώνει, που λύνει την ζώνη, άοπλος, επίθ. της Ειλειθυίας, η οποία βοηθούσε τις γυναίκες που βρίσκονταν υπό τους πόνους του τοκετού, σε Θεόκρ.

λῦσί-κᾶκος[ι], -ον (κακόν), αυτός που σταματάει το κακό, σε Θέογν.

λῦσί-μάχος[ι], -ον (μάχη), αυτός που λύνει, που παύει τη μάχη, σε Ανθ.· θηλ. *λυσιμάχη*, σε Αριστοφ.

λῦσι-μελής[ι], -ές (μέλος), αυτός που ξεκουράζει τα μέλη του σώματος, επίθ. του ύπνου κ.λπ., σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. κ.λπ.

λῦσι-μέριμνος[ι], -ον (μέριμνα), αυτός που λύνει, παύει, διώχνει μακριά τη μέριμνα, τη φροντίδα, σε Ανθ.

λύσιμος[υ], -ον, I. 1. ικανός να ανακουφίζει, σε Αισχύλ. **II.** Παθ., αυτό που μπορεί να εξαγοραστεί, εξαργυρώσιμο, σε Πλάτ.

λύσιος[υ], -α, -ον (λύσις), αυτός που ελευθερώνει, που απολυτρώνει, σε Πλάτ.

λῦσι-παίμων, -ον (παῖγμα), αυτός που παρέχει παιχνίδι ή διασκέδαση, σε Ανακρέοντ.

λῦσι-ποθος[ι], -ον, αυτός που απαλλάσσει από τον πόθο, σε Ανθ.

λῦσι-πονος[ι], -ον, αυτός που ανακουφίζει από τον μόχθο, που λυτρώνει από τον κόπο, σε Πίνδ.

λύσις[υ], γεν. *λύσεως*, Ιων. *λύσιος*, ἢ (*λύω*)· **I. 1.** λύσιμο, απελευθέρωση, απαλλαγή, απολύτρωση, εξαγορά, λέγεται για φονιά, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *λύσις θανάτου*, απαλλαγή από τον θάνατο, σε Ομήρ. Οδ.· *λύσις πενίης*, σε Θέογν., κ.λπ. **2.** απόλ., τρόπος απαλλαγής, σε Σοφ.· *απαλλαγή από την ενοχή μέσω εξαγνιστικών θυσιών*, στον ίδ.· *οὐδ' ἔχει λύσιν (τὰ πῆματα)*, δεν επιδέχονται εξιλέωση, στον ίδ. **II.** απόλυση, αναχώρηση, χωρισμός, *λύσις ψυχῆς ἀπὸ σώματος*, σε Πλάτ.· *διάλυση, λύσις πολιτείας*, σε Αριστ. **III.** = *δόρπου λύσις*, τόπος συμποσίου, σε Πίνδ.

λῦσιτελέω, μέλ. *λυσιτελήσω*, = *λύω τέλη* (βλ. [λύω V](#))· **I.** πληρώνω το οφειλόμενο, αποζημιώνω και έπειτα «πληρώνω», δηλ. παρέχω ωφέλεια, κέρδος, με δοτ., *λυσιτελεῖ τί τινι*, σε Αριστοφ., Πλάτ.· *απρόσ.*, *λυσιτελεῖ μοι*, με ωφελεί, είναι καλύτερο για μένα· *τεθνάναι λυσιτελεῖ ἢ ζῆν*, είναι καλύτερο να πεθάνει κάποιος παρά να ζει, σε Ανδοκ.· *λυσιτελεῖ μοι ὥσπερ ἔχω ἔχειν*, είναι προσφορότερο, καλύτερο για μένα να είμαι όπως είμαι, σε Πλάτ. **II.** ουδ. *μτχ.*, ως ουσ., *τὸ λυσιτελοῦν*, ωφέλεια, κέρδος, πλεονέκτημα, στον ίδ., Δημ.· *τὰ λυσιτελοῦντα*, σε Θουκ.

λῦσι-τελής, -ές (λύω V, τέλος)· **1.** αυτός που πληρώνει τα οφειλόμενα, τα έξοδα· *απ' όπου, χρήσιμος, επωφελής, ωφέλιμος, επικερδής*, σε Πλάτ.· *τὸ λυσιτελέστατον πρὸς ἀργύριον*, οτιδήποτε ήταν ωφελιμώτατο ως προς τα χρήματα, σε Δημ. **2.** φθηνός, σε Ξεν.

λῦσιτελούντως, επίρρ. *μτχ.* ενεστ. του *λυσιτελέω*, χρήσιμα, ωφέλιμα, επωφελώς, σε Ξεν.

λῦσι-φλεβής, -ές (φλέψ), αυτός που ανοίγει τις φλέβες, σε Ανθ.

λῦσι-φρων, -ονος, ὁ, ἢ (φρήν), αυτός που απαλλάσσει από τις φροντίδες, σε Ανακρέοντ.

λῦσι-φδός, ὁ, αυτός που υποδύεται γυναικίους χαρακτήρες με ανδρικές ενδυμασίες, σε Πλούτ.

λύσσα, Αττ. *λύττᾶ, ἢ, 1.* μανία, οργή, ορμή, κυρίως πολεμική μανία, σε Ομήρ. *Ιλ.* **2.** μετά τον Όμηρο, μανιώδης ορμή, μανία, παραφροσύνη, σε Τραγ. **II.** λύσσα σκύλου, σε Ξεν.

λῦσσαίνω, *μαίνομαι τινί*, εναντίον κάποιου, σε Σοφ.

λυσσάς, -άδος, ή, λυσσώδης, μανιώδης, λυσσασμένη, σε Ευρ.

λυσσάω, Αττ. **λυττάω (λύσσα)**· **I.** είμαι γεμάτος μανία ή ορμή στη μάχη, σε Ηρόδ. **2.** είμαι λυσσώδης, μανιώδης, σε Σοφ., Πλάτ. **II.** λέγεται για σκύλους, σε Αριστοφ.· λέγεται για λύκους, σε Θεόκρ.

λύσσημα, -ατος, τό, παροξυσμός, εξαγρίωση, μάνητα· στον πληθ., μανιώδεις κινήσεις, ορμές, εξαλλοσύνες, σε Ευρ.

λυσσητήρ, -ήρος, ό, κάποιος που είναι λυσσασμένος, μανιώδης, σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ.

λυσσητής, -οῦ, ό, = το προηγ., σε Ανθ.

λυσσο-μάνης, -ές (μαίνομαι), αυτός που έχει μανιώδη, λυσσώδη ορμή, λυσσασμένος, σε Ανθ.

λυσσόω (λύσσα), εξοργίζω, τρελαίνω· Επικ. *μτχ. λυσσώνων,* σε Ανθ.

λυσσ-ώδης, -ες (εἶδος)· I. όμοιος με λυσσασμένο, μανιώδης, μαινόμενος, λέγεται για πολεμική ορμή, μανία, παροξυσμό, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** αυτός που χαρακτηρίζεται από τρέλα, μανία, σε Σοφ., Ευρ.

λύτέον, ρημ. επίθ. του *λύω,* πρέπει να λύσουμε, σε Πλάτ.

λύτήρ, -ήρος, ό (λύω)· I. κάποιος που απαλλάσσει, λυτρωτής, σωτήρας, απελευθερωτής, σε Ευρ. **II.** διαιτητής, αυτός που εκφέρει απόφαση, κριτής, *νεικέων,* σε Αισχύλ.

λύτήριος, -ον (λύω)· I. αυτός που απολυτρώνει, αυτός που ανακουφίζει, που απαλλάσσει, σωτήριος, σωστικός, σε Αισχύλ.· με *γεν., τῶνδ' ἔμοι λυτήριος,* λυτρωτής μου από αυτά τα πράγματα, στον ίδ.· *έκθανάτου λυτήριος,* σε Ευρ. **II.** *λύτρον,* αποζημίωση, εξόφληση, ανταμοιβή, σε Πίνδ.

λύτικός, -ή, -όν (λύω), ικανός να αναιρέσει, ανατρεπτικός, αναιρετικός, σωτήριος, λέγεται για λογικά επιχειρήματα, σε Αριστ.

λύτός, -ή, -όν (λύω)· I. αυτός τον οποίο μπορεί να λύσει κάποιος, να ανατρέψει σε Πλάτ. **II.** λέγεται για λογικά επιχειρήματα, ανασκευάσιμος, ανατρέψιμος, σε Αριστ.

λύτρον, τό (λύω), πληρωμή που αποδίδεται· **1.** λέγεται για λύτρα, κυρίως στον πληθ.· χρήματα που δίνονται για την απελευθέρωση κάποιου, σε Ηρόδ.· *λύτρα λαβεῖν τινος,* λαμβάνω κάτι ως λύτρα για..., σε Θουκ.· *λύτραάποδιδόναι, καταθεῖναι,* πληρώνω λύτρα, σε Δημ. **2.** εξιλέωση, *λύτρον συμφορᾶς,* για τον όλεθρο, σε Πίνδ.· στον πληθ., σε Πλάτ.· όμοίως, επίσης, *λύτρον ἀντί πολλῶν,* σε Κ.Δ. **3.** γενικά, αμοιβή, ανταμοιβή, αποζημίωση, σε Πίνδ.

λυτρώω, μέλ. *λυτρώσω (λύτρον),* απελευθερώνω σαν αντάλλαγμα παραλαβής λύτρων, σε Πλάτ. — Παθ., απελευθερώνομαι μέσω πληρωμής λύτρων, σε Δημ.

λύτρωσις, ή, I. απελευθέρωση, εξαγορά μέσω λύτρων, σε Πλούτ. **II.** απολύτρωση.

λυτρωτέον, ρημ. επίθ. του *λυτρώω,* πρέπει να απελευθερώσουμε με λύτρα, σε Αριστοφ.

λυτρωτής, -οῦ, ό (λυτρώω), απολυτρωτής, ελευθερωτής, σε Κ.Δ.

λύττα, λυττάω, βλ. [λύσσα](#), [λυσσάω](#).

λυχνεών, -ώνος, ό (λύχνος), τόπος στον οποίο φυλάσσονται οι λύχνοι, σε Λουκ.

λυχνίον, τό (λύχνος), λυχνοστάτης, καντηλέρι, σε Θεόκρ., Λουκ.

λυχνίς, -ίδος, ή (λύχνος)· I. φυτό με λαμπρό κόκκινο άνθος, σε Ανθ. **II.** πολύτιμος λίθος που εκπέμπει φως, πιθ. το ρουμπίνι, σε Λουκ.

λυχνίσκος, ό, είδος ψαριού, σε Λουκ.

λυχνίτης[ι], -ου, ό (λύχνος), πολύτιμος λίθος κόκκινου χρώματος, σε Στράβ.

λυχο-κάϊα, Ἴων. **λυχοκαΐη**, ἡ (καίω), ἀνάμμα λύχων, φωταψία, γιορτή φαναριῶν, σε Ἡρόδ.

λυχο-ποιός, -όν (ποιέω), κατασκευαστής λύχων ἢ φαναριῶν, σε Ἀριστοφ.

λυχνό-πολις, ἡ, ἡ πόλις των φαναριῶν, σε Λουκ.

λυχο-πώλης, -ου, ὁ (πωλέω), αὐτός που πουλάει λύχνους ἢ φανάρια, σε Ἀριστοφ.

λύχνος, ὁ, πληθ., *λύχνοι* καὶ *λύχνα*: φορητό φως (που μπορεῖ δηλ. νὰ μεταφέρεται), λάμπα, λυχνάρι, τὸ ὁποῖο μεταφέρεται στὸ χέρι ἢ τίθεται σε λυχνοστάτη (*λύχνιον*), σε Ὀμήρ. Ὀδ., Ἡρόδ., Ἀττ.: *περὶ λύχνων ἀφάς*, κατὰ τὴν ὥρα ὅπου ἀνάβονται οἱ λύχνοι, δηλ. ὅταν ἀρχίζει νὰ νυχτώνει, σε Ἡρόδ. **2.**

στον πληθ., μέρος τῆς ἀγοράς ὅπου πωλοῦνται λυχνάρια, σε Ἀριστοφ.

λυχο-φόρος, -ον (φέρω), αὐτός που κρατᾷ λυχνάρι, σε Πλούτ.

λύω, μέλ. *λύσω* [ῥ]: ἀόρ. *ἔλυσα*, παρακ. *λέλυκα* — Παθ., παρακ. *λέλυμαι*, υπερσ. *ἐλελύμην* [ῥ], ἀόρ. *ἐλύθην*, Ἐπικ. *λύθην* [ῥ], μέλ. *λύθῃσομαι* καὶ *λελύσομαι* [ῥ]: ἐπίσης, Ἐπικ. Παθ. ἀόρ. β' *ἐλύμην* ἢ *λύμην* [ῥ], γ' ἐνικ. *λύτο* [ῥ] καὶ *λύτο*, γ' πληθ. *λύντο*: γ' ευκτ. υπερσ. *λελύτο* ἀντὶ *λελύοιτο* — Μέσ., μέλ. *λύσομαι*, ἀόρ. *ἐλύσάμην* (σε ἐνεστ. καὶ παρατ., ῥ στους Ἀττ., ῥ κυρίως στους Ἐπικ.: σε μέλ. καὶ ἀόρ., πάντα ῥ: τους ἄλλους χρόνους ῥ).

Πρῶτὴ σημασία τοῦ ρήματος, λύνω· **I. 1.** λέγεται γιὰ πράγματα, χαλαρώνω, λύνω, ξεκουμπώνω (κυρίως γιὰ ρούχα καὶ ὀπλισμὸ), *ζωστήρα*, *θώρηκα*, σε Ὀμήρ. Ἰλ.: *ἀσκὸν λύω*, λύνω τὸν ασκὸ (που χρησίμευε σαν μπουκάλι), σε Ὀμήρ. Ὀδ.: *λύω ἡνίαν*, χαλαρώνω τὸ χαλινάρι, σε Σοφ.: *λύω γράμματα*, ἀνοίγω ἐπιστολή, σε Εὐρ.: *στόμα λύω*, ἀνοίγω τὸ στόμα, στον ἰδ.: *λύω ὄφρον*, χαλαρώνω τὰ φρύδια, στον ἰδ., κ.λπ. — Μέσ., *ἐλύσατο ἰμάντα*, ξεκουμπώσε τὴ ζώνη τῆς, σε Ὀμήρ. Ἰλ.: *λύσασθαι τρίχα*, ξεδένω τὰ μαλλιά μου, σε Βίωνα: **2.**

λέγεται γιὰ ἐμψυχα: **α)** γιὰ ἄλογα κ.λπ., λύνω, ξεξεύω, σε Ὀμηρ. — Μέσ., *λύεσθαι ἵππους ὑπ' ὄχεσφι*, ξεξεύω τὰ ἄλογα, σε Ὀμήρ. Ἰλ. **β)** γιὰ ἀνθρώπους, λύνω, ἀπελευθερώνω ἀπὸ δεσμὰ ἢ φυλακὴ, ἀπὸ δυσκολία ἢ κίνδυνο, σε Ὀμηρ., Ἀττ. — Μέσ., ἐνεργῶ ἔτσι ὥστε νὰ λυθεῖ κάποιος ἢ ἀπελευθερώνω κάποιον, σε Ἡσίοδ. **γ)** γιὰ αἰχμαλώτους, ἀπελευθερώνω ὡς ἀντάλλαγμα παραλαβῆς λύτρων (*ἄποινα*), ἐλευθερώνω, σε Ὀμηρ.: *λύειν τινὰ ἀποίνων*, ἐπὶ πληρωμῇ λύτρων, σε Ὀμήρ. Ἰλ. — Μέσ., ἐλευθερώνω κάποιον πληρώνοντας λύτρα γι' αὐτόν, ἐξαγοράζω, σε Ὀμηρ., Ἀττ. **3.** παραχωρῶ, παραδίδω,

(*θρόνον*) *λύσον ἄμμιν*, σε Πίνδ. **II. 1.** διαλύω τὸ ὅλο στα συνθετικὰ μέρη του, διαλύω, *λύω ἀγορὴν*, διαλύω τὴ συγκέντρωση, τὴ συνάθροιση, τὴ συνέλευση, σε Ὀμηρ.: ἐπίσης, διαλύω τὴν ἐμπορικὴ ἀγορά, σε Ξεν. — Παθ., *λύτο ἀγών*, σε Ὀμήρ. Ἰλ.: *ἐλύθη ἡ στρατιά*, σε Ξεν. **2.** διαλύω, χαλαρώνω, *σπάρτα λέλυνται*, δηλ. ἔχουν σαπίσει, ἔχουν ἀποσυντεθεῖ, σε Ὀμήρ. Ἰλ. **3.** χαλαρώνω, δηλ. ἐξασθενῶ, ἀτονῶ (λέγεται γιὰ σωματικὴ ἰσχύ), *λύσέ δὲ γυῖα*, κατέστησε ἄτονα τὰ γόνατά του, δηλ. τὸν σκότωσε, στο ἰδ.: *λύω μένος τινί*, στο ἰδ.: *ἀλλά, καμάτω γούνατ' ἔλυσαν*, κατέστησαν τὰ γόνατά μου ἀδύνατα ἀπὸ τὴν κούραση, σε Ὀμήρ. Ὀδ.: ὁμοίως, Παθ., *λύντο δὲ γυῖα*, ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ θανάτου, τοῦ ὑπνου, τῆς κόπωσης, τοῦ φόβου κ.λπ., σε Ὀμήρ. Ἰλ. κ.λπ.: *λύντο δὲ γυῖα*, σε Ὀμηρ. κ.λπ. **4. α)** καταστρέφω, καταβάλλω, σε Ὀμηρ.: καὶ γενικὰ, διαλύω, ἀποβάλλω, δίνω τέλος, Λατ. *dissolvere*, στον ἰδ., Ἀττ.: *λύω βίον*, δηλ. πεθαίνω σε Εὐρ. **β)** καταργῶ, ἀκυρώνω, σε Ἡρόδ., κ.λπ.: *λύω ψῆφον*, ἀκυρώνω ψήφο, σε Δημ. — Παθ., *λέλυται πάντα*, ὅλοι οἱ δεσμοὶ ἔχουν λυθεῖ, ὅλα εἶναι συγκεχυμένα, στον ἰδ. **γ)** λύνω πρόβλημα ἢ δυσκολία, σε Πλάτ. **δ)** ἀναιρῶ κάποιον λογικὸ ἐπιχειρήμα, σε Ἀριστ. **ε)** ἀναλύω, ἀποκρυπτογραφῶ τὴν πλοκὴ μιᾶς τραγωδίας, στον ἰδ. **5.** καταργῶ, ἀκυρώνω νόμο ἢ συνθήκη,

συμφωνία, σε Ηρόδ., Θουκ. **III**. λύνω, εκπληρώνω, εκτελώ, τὰ μαντεῖα, σε Σοφ. **IV**. προσφέρω εξιλέωση για κάτι, επανορθώνω κάτι, Λατ. luere, στον ίδ., Ευρ. **V**. 1. μισθοὺς λύειν, πληρώνω ολόκληρους τους μισθούς, σε Ξεν. **2**. τέλη λύειν = λυσιτελεῖν, πληρώνω, κερδίζω, ωφελώ, ἔνθα μὴ τέλη λύει φρονοῦντι, όπου δεν ωφελεί να είναι κάποιος φρόνιμος, σε Σοφ.· επίσης, λύει χωρίς το τέλος, συντάσσεται όπως το λυσιτελεῖ, δηλ. απολ., λύει ἄλγος, σε Ευρ.· φημί τοιούτους γάμους λύειν βροτοῖς, στον ίδ.

λῶ, θέλω, επιθυμώ, βλ. [λάβ](#) B.

λωβάομαι, μέλ. λωβήσομαι, Δωρ. β' πληθ. λωβᾶσεῖσθε· αόρ. ἐλωβησάμην, αποθ. (λῶβη)· **I**. κακοποιώ, κακομεταχειρίζομαι, υβρίζω, βλάπτω, λῶβην λωβᾶσθαί τινα, σε Ομήρ. Ιλ.· ιδίως, ακρωτηριάζω, σε Ηρόδ.· λωβάομαι βίον, καταστρέφω την ζωή κάποιου, σε Σοφ.· λωβάομαι τοὺς νέους, διαφθείρω τη νεολαία, σε Πλάτ.· ενίοτε, όπως το λυμαίνομαι, με δοτ., σε Αριστοφ., Πλάτ.· απόλ., ενεργώ με κακία, με υπερβολική βία, σε Ομήρ. Ιλ. **II**. παρακ. με Παθ. σημασία, λελωβημένος, ακρωτηριασμένος, σε Ηρόδ., Πλάτ.· ομοίως, Παθ. αόρ., μεγάλας λῶβας λωβηθεῖς, σε Πλάτ.

λωβεύω, πειράζω, περιπαίζω, τινά, σε Ομήρ. Οδ.

λώβη, ἡ, **1**. κακή μεταχείριση, ατίμωση, χλεύη, ύβρη, κακοποίηση, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· κυρίως, ακρωτηριασμός, αποκοπή μέλους, σε Ηρόδ. **2**. λέγεται για πρόσωπα, ατίμωση, εξευτελισμός, Λατ. opprobrium, λῶβην εἶναι, σε Ομήρ. Ιλ.

λωβήτειρα, θηλ. του λωβητήρ, σε Ανθ.

λωβητήρ, -ῆρος, ὁ, **I**. κάποιος που συμπεριφέρεται κακοποιητικά, συκοφάντης, υβριστής, σε Ομήρ. Ιλ.· ολέθριος καταστροφέας, λέγεται για τις Ερινύες, σε Σοφ. **II**. Παθ., άθλιος και ουτιδανός άνθρωπος, σε Ομήρ. Ιλ.

λωβητής, -οῦ, ὁ, = το προηγ.· λωβητῆς τέχνης, κάποιος που ατιμάζει, ντροπιάζει το επάγγελμά του, σε Αριστοφ.

λωβητός, -ή, -όν (λωβάομαι)· **I**. αυτός που του έχουν φερθεί περιφρονητικά, ατιμασμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **II**. Ενεργ., υβριστικός, προσβλητικός, σε Σοφ.

λωβήτωρ, -ορος, ὁ, = λωβητήρ, σε Ανθ.

λωῖτερος, βλ. το επόμ.

λώϊων, ὁ, ἡ, **λώϊον**, τό, Αττ. λῶων, λῶον, αιτ. ενικ. και ουδ. πληθ. λῶω (αντί λῶονα)· αιτ. πληθ. λῶους (αντί λῶονας), ουδ. λῶϊα (από λάω B, λῶ)· **I**. περισσότερο επιθυμητός, περισσότερο ευχάριστος, και γενικά, καλύτερος, τόδε λῶϊόν ἐστι, σε Όμηρ.· και ως επίρρ., καλύτερα, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, συγκρ. λωῖτερος, -ον, στο ουδ., λωῖτερον καί ἄμεινον, στο ίδ.· στους Αττ. ποιητές, το λῶων χρησιμ. ως συγκρ. του ἀγαθός· **II**. υπερθ. λῶστος, -η, -ον, σε Θέογν., Αττ.· τὰ λῶστα βουλεύειν, σε Αισχύλ.· ὦ λῶστε, ω! καλέ μου φίλε, σε Πλάτ.

λῶμα, -ατος, τό, άκρη ενδύματος· υποκορ. λωμάτιον, τό, σε Ανθ.

λῶντι, βλ. [*λάω](#) B.

λῶος, ὁ, Μακεδονικός μήνας που αντιστοιχεί στον Αττ. Βοηδρομιόνα, σε Φίλιππ. παρά Δημ.

λώπη, ἡ (λέπω), μάτιο, μανδύας, φόρεμα, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

λωπίζω, μέλ. λωπίσω (λῶπος) σκεπάζω, καλύπτω με μανδύα, ντύνω, σε Σοφ.

λωποδυτέω, μέλ. λωποδυτήσω, **I**. κλέβω τα ρούχα, κυρίως από λουόμενους ή ταξιδιώτες, σε Πλάτ., Ξεν. **II**. γενικά, κλέβω, ληστεύω, αρπάζω, σε Αριστοφ.

λωπο-δύτης[ῦ], -ου, ὁ (λῶπος, δῦω)· **I**. κάποιος που γλιστράει μέσα στα ρούχα κάποιου άλλου, κλέφτης ενδυμάτων, κυρίως αυτός που κλέβει τα ρούχα

λουομένων ή απογυμνώνει διαβάτες, σε Σοφ. **II.** γενικά, κλέφτης, ληστής, σε Αριστοφ., Δημ.

λωπος, τό, = *λώπη*, σε Θεόκρ.

λωστος, -η, -ον, υπερθ. επίθ., βλ. **λωϊών.**

λωτίζομαι (λωτος), Μέσ., διαλέγω για τον εαυτό μου, εκλέγω το καλύτερο, σε Αισχύλ.

λώτινος, -η, -ον (λωτός), φτιαγμένος από ξύλο λωτού, σε Θεόκρ.

λώτισμα, -ατος, τό, λουλούδι, άνθος· μεταφ., το ωραιότερο, το εκλεκτότερο, το άριστο, σε Ευρ.

λωτίεις, -εσσα, -εν, κατάφυτος με λωτούς, *πεδία λωτεῖντα* (Ιων. αντί *λωτόεντα*), πεδιάδες γεμάτες λωτούς, σε Ομήρ. Ιλ.

λωτός, -οῦ, ὄ, όνομα πολλών φυτών: **I.** Ελληνικός λωτός, φυτό το οποίο έτρωγαν τα άλογα, είδος τριφυλλιού, σε Όμηρ. **II.** Κυρηναϊκός λωτός, θάμνος της Αφρικής, του οποίου ο καρπός χρησίμευε σαν τροφή σε κάποιες συγκεκριμένες φυλές της παραλίας, απ' όπου κι οι επονομαζόμενοι Λωτοφάγοι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **III.** Αιγυπτιακός λωτός, το κρίνο του Νείλου, σε Ηρόδ. **IV.** δέντρο της Βόρειας Αφρικής· διακρίνεται για το σκληρό μαύρο ξύλο του, από το οποίο κατασκευάζονταν οι αυλοί· απ' όπου, *Λίβυς λωτός*, χρησιμ. από τους ποιητές αντί *αύλός*, σε Ευρ.

λωτο-τρόφος, -ον (λωτός I), αυτός που παράγει λωτό, σε Ευρ.

λωτο-φάγοι, οί (λωτός II), αυτοί που τρώνε λωτούς· ειρηνικός λαός που κατοικούσε στην παραλία της Κυρηναϊκής, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

λωφάω, μέλ. λωφήσω, I. 1. ξεκουράζομαι από τον κάματο, αναπαύομαι, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με γεν., αναπαύομαι, ησυχάζω από..., αναρρώνω από..., συνέρχομαι από..., ανακουφίζομαι από..., *χόλου*, σε Αισχύλ.· *πόνου*, σε Σοφ.· *λωφάω από νόσου και πολέμου*, σε Θουκ. **3.** εξασθενώ, καταπραΰνομαι, λέγεται για νόσο, στον ίδ. **II.** μτβ., ανακουφίζω, ελαφρύνω, *ὁ λωφήσων γὰρ οὐ πέφυκέ πω*, σε Αισχύλ. (αμφίβ. προέλ.).

λωφήϊος, -α, -ον, αυτός που παρέχει ανακούφιση, ανακουφιστικός, πραϋντικός· *λωφήϊα ιερά*, εξιλαστήριες θυσίες, σε Απολλ. Ρόδ.

λωφήσειε, γ' ενικ. ευκτ. του λωφάω.

λώφησις, ή, παύση, λήξη, σε Θουκ.

λώφων, ουδ. λῶον, Αττ. συνηρ. αντί *λωϊών*, *λώϊον*.